BESZÁMOLÓ

A SZIGETSZENTMIKLÓSI BATTHYÁNY KÁZMÉR GIMNÁZIUM 7. A OSZTÁLYÁNAK A HAT-KP-1-2022/1-000752-es pályázatáról

1. A HAT-KP-1-2022/1-000752-es Határtalanul pályázat előkészítő szakasza:

Témanapok:

2023. május 10.

Az előkészítő óránkat egy **tanulmányi nap** előzte meg, amikor a 7. a osztály a Határtalanul kirándulásban részt vevő három tanár kíséretében ellátogatott a **Magyar Zene Házá**ba. Az előzetesen regisztrált **zenepedagógiai foglalkozás**on a felvidéki, elsősorban **galántai népzenei és zoboraljai néphagyományok**at ismertük meg. A magyar népzene gyökereit tanulmányoztuk többek között Kodály és Bartók nyomában.

A képeken a 7. a tanulói a zenepedagógiai foglalkozásra várva

2023. június 1.

Az **előkészítő órán** egy virtuális látogatást tettünk a **Magyarság Házá**ban: A *Hátrányból építkező siker* című film megtekintésével.

A riportban Juhász Péter rimaszombati sebészfőorvos vallomását hallgattuk meg az életéről, a küzdelmeiről, a szabadságról, a szeretetről. Érthetően, ízes magyarsággal beszélt, természetes hangon. Döbbenetes volt hallani, hogy kisgyermekként elveszítette édesanyját, aki mindössze 32 éves volt akkor. A fájdalom nem elkeserítette, hanem megedzette, akkor határozta el, hogy a gyógyításnak fogja szentelni életét. Célját nehézségek árán, de elérte.

Olyan volt nézni a történetét, mintha egy mesét látnánk, ahol minden akadályt leküzd a hős, hogy megvalósítsa a feladatát. Megható volt a filmben az a jelenet, amikor arról a bekeretezett fényképről beszélt, amelyen a nagymamája imára kulcsolt ráncos keze látható. Az a példamutatás, amelyet a nagymamajától kapott határozza meg az ő életét is.

Hit és kitartás, ez a két legfontosabb dolog, amivel éli az életét. Az a kérdés, amelyet a filmben megfogalmazott, hogy milyen lesz a világunk, vagyis a káosz és a pusztulás, vagy a rend és a világosság következik-e; nagyon elgondolkodtató. Rajtunk áll, hogy mivé formáljuk a világot.

A 7. a osztály diákjai a Magyarság Háza filmjének megtekintésekor

Iskolai keretek között a történelem, az osztályfőnöki és ének-zene órákon a kirándulás legfőbb helyszíneit projektoros kivetítő és PPT bemutató segítségével ismertettük meg a diákokkal. Ezeken az előkészítő órákon kialakítottuk a kiránduláson részt vevő **tanulók csoportjai**t. A négy napnak nyolc **csoportfelelőse** lett (külön a délelőtti és délutáni programokon). Valamennyi csapat 2 krónikással készült. Egyiküknek a fotó, a képanyag és a videófelvételek rögzítése lett a feladata, a másik tudósítónak írásbeli feljegyzéseket kellett készítenie a megvalósult programelemekről, amelyekből a **témanap**on bemutatót tartottunk.

2023. június 2. Nemzeti Összetartozás Napja

A **témanapon** a 7. évfolyam közös kiállításának megnyitójára délelőtt került sor, amelyen a zsérei és galántai tájegység jellegzetes népviseletét mutatták be a 7. b osztály tanulói. A csodálatos ruhák, kiegészítők mellett az egyéni készítésű nemeztárgyaik és a gútai vízimalom működő makettje színesítette a kiállítást. Egy rövid néprajzi riportfilmet készített gimnáziumunk tanára, Mészárosné Feld Krisztina, amelyet közösen tekintett meg a gimnázium diáksága, majd egy interaktív tudásfelméréssel zárta bemutatóját az osztály. Utána a 7. a osztály Kodály Zoltán galántai kötődéséről készített kiállíátsát mutatta be, majd Árkiné Göncz Irén tanárnő veztésével begyakorolt népdalcsokrot adtak elő, Haraszti Lili citerajátékával kísérve.

Képek a 7. évfolyamosok kiállításról és a szereplőkről

2. A Határtalanul pályázat megvalósításának szakaszai

A 7. a osztály pályázatában a Csallóköz **néprajzi sokszínűség**ét szerette volna alaposabban megismerni. A 6. évfolyamon a hon- és népismeret órákon már ismerkedtünk a tájegység sokszínűségével. Ezeket az ismereteket volt hivatott **mélyíteni és színesíteni** a kirándulás. A programban az irodalmi, történelmi vonatkozások és kiemelt szerepet kaptak. Mottóként **Kodály** aforizmáját választottuk: ***A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.*** Ezért a néphagyományok középpontba állításával fedeztük fel a vidék gyöngyszemeit. A **népi kultúra gyökerei**t kerestük Alsócsitáron, Zsérén, Galántán. Közben megismertük a Csallóköz kulturális és természeti értékeit, történelmi vonatkozásait, az évszázadok során betöltött katonai, gazdasági szerepét. A felsőszeli általános iskolával korábban felvett kapcsolatot élővé tettük egy közös ismerkedési délelőttel. Megtekintettük a barátságos iskolájukat, bepillantást nyerhettünk az oktatási rendszerükbe, majd közös játékkal és sporttal vált igazán kerekké az összetartozás érzése.

A kirándulás tartalmi része

1.nap: Szigetszentmiklós-Dévény-Szentgyörgy-Fehérkő-Pozsony-Alsóbodok

2023. június 11-én, vasárnap reggel ½ 7-kor az iskola előtt gyülekező 7. a osztály eléggé vegyes képet mutatott. Az előző esti BL-döntő nyomai a fiúk szokatlan visszafogottságán érezhetőek voltak. A luxusbusz, a határozott, ugyanakkor nagyon kedves idegenvezető, a szép idő mind előrevetítették, hogy feledhetetlen 4 nap előtt állunk. És az előjelek igaznak bizonyultak.

Első állomásunk **Dévény** vára volt. Felidéztük, hogy ezer éven át szimbolikusan kelet és nyugat határkövét jelentette a mai várrom. Elhangzottak Ady sorai, aki 1905-ben új időknek új dalaival akart betörni Dévénynél Góg és Magóg fiaként. Sétát tettünk a Duna-Morva összefolyásánál,

tapinthatóvá vált itt a 20. század történelme. Néztük azt a rövid folyamszakaszt, amely évtizedekig két világot választott el egymástól: a szocializmus börtönét és a nyugati világ szabadságát. Döbbenten olvastuk az emlékművön a hosszú névsort, amelyen egymás alatt sorakoztak az áldozatok nevei, akik tiltott határátlépést kíséreltek meg. A vasfüggöny emlékművénél pedig Churcill híres fultoni beszédének sorait idéztük fel.

Képünk az emlékmű előtt készült

A dévényi „kapunál”

Következő úticélunk: **Pozsony,** a reformkori diéták színhelye volt. Felfedező sétánkat a **vár**ban kezdtük, majd a „koronás” úton haladunk az **óváros** felé. Megnéztük a főteret, a Roland-kutat, elsétálunk a Városi Múzeum, az Apponyi-palota, a Prímási palota előtt. Megálltunk Kempelen Farkas szülőháza előtt és a gyermek Mozart fellépéseinek színhelyén, majd az Academia Istropolitana épületénél, hogy fő célunkhoz érjünk: a **Szent Márton-dóm**hoz. A Szent Korona 1563-1830 között itt került uralkodóink fejére. 10 magyar királyt, 1 királynőt és 8 királynét

koronáztak meg falai között, ezért koronázó templomnak is nevezzük. Alapjait az 1300-as évek elején fektették le, majd a Szent Megváltónak és Szent Mártonnak szentelték fel 1452-ben. Igazi pompáját 200 évnyi folyamatos építése-átépítése során érte el, mindeközben reneszánsz elemekkel is bővült. 85 méteres neogótikus tornya büszkén tartja a 150 kilós **Szent Korona másolatát**, ami az 1563 és 1830 között itt zajlott királyok koronázási ceremóniájának szimbóluma. A városban egy kis szabadidő is jutott, hűtőmágnesek, ajándékok és finom fagyik vásárlását követően gyorsan fogyott az otthonról hozott zsebpénz.

Indul a pozsonyi séta

Az „ufóhíd” és a koronázó templomot szemlélődők

Szent Márton-dóm, a királyi koronázások színhelye

Majd a Kis-Kárpátok lejtőin fekvő **Szentgyörgy** felé vettük az útirányt. Itt épült a Magyar Királyság első lóvasútja 1840-ben. A közlekedéstörténeti érdekesség mellett a gótikus temploma miatt kerestük fel a várost. Itt végezte tanulmányait Benyovszky Móric, itt született a magyar őskutatás kiemelkedő alakja, Vámbéry Ármin, orientalista.

A város felett magasodó **Fehérkő** várának romjához erdei ösvényen 4 km-es gyalogtúrával jutottunk fel. Nemcsak az záporeső utáni csúszós út, hanem egy vízelvezető is tartogatott kalandokat a csoportnak.

Fehérkői izgalmak: záporeső és a nevezetes vasrács

Fáradtan ültünk fel a buszra, hogy szállásunkra, **Alsóbodok**ra érjünk. A Paulisz ranchon gyorsan elfoglaltuk az előre beosztott szobáinkat, majd a finom vacsora után azonnal birtokba vettük a hatalmas füves területet, indult a fociderbi és a röpicsata.

2.nap: Alsóbodok-Nagytapolcsány-Bajmóc-Zsére-Alsóbodok

N**agytapolcsány** várromjánál a Mátyusföldnek nevet adó Csák Máté élettörténetét idéztük meg kirándulásunk 2. napján. Felelevenítettük a kiskirályok korától a Rákóczi-szabadságharcig tartó időszakot, amely során fontos hadászati szerepet töltött be a vár.

Nagytapolcsányi vártúra

A túra után a romantikus francia kastélyok hangulatát idéző **bajmóci vár**ához utazunk, ahol a Thurzók és a Pálffyk történelmi szerepét idéztük. Megtudtuk, hogy az eredeti vár már a honfoglalás korában is állhatott, a monda szerint egy Bojnik nevű rablólovag építtette. A mészkőtufa dombon épült erősség a király birtokából Csák Máté kezébe került, később ismét a királyé, majd Mátyás fiáé, Corvin Jánosé lett. Corvin János ellen itt követtek el sikertelen merényletet. 1527-ben a nagyhatalmú Thurzó család vette birtokba, akik az akkori gótikus kastélyt reneszánsz stílusban alakították át. 1637-ben a Pálffy család szerezte meg a várat. A törökök két ízben is ostromolták, de bevenni nem tudták. A várat 3 millió aranykoronás költséggel gróf Pálffy János alakíttatta át Huber József építésszel 1889-1910 között a Loire

menti francia várkastélyok mintájára, a ma is látható romantikus stílusú épületre. A gróf nem érhette meg álmai kastélyának elkészültét 1909-ben agglegényként halt meg Bécsben.
A műgyűjteményéről híres tárgyak közül a 14. századi bajmóci oltárt, a firenzei Narda di Cione munkáját és az Aranyszalont és megnéztük. A vár kőpadjához fűződő legendán jót derültünk. A babona szerint, ha a jobb oldali padra ülünk, akkor fiunk lesz, ha a bal oldalira, akkor lányunk. Az ofő elmesélte, 40 éve a majdani férjével a fiús padra ültek. Végül is igaz lett a jóslat, mert három lány után negyedikre végre fiuk is született. Ennyit a jóslatról!

A bajmóci vár egyik izgalmas terme a magyar történelem nagy alakjaival és a „jóslópadok”

A nagy népzenegyűjtőre emlékezés jegyében **Alsócsitár**ra látogattunk, ahol híres népdalát (*A csitári hegyek alatt*) gyűjtötte. Az emléktáblánál **elhelyeztük koszorúnkat**, tisztelegve a zeneszerző előtt. Lili citerajátéka és az osztály dalcsokra méltó főhajtás volt Kodály Zoltán munkássága előtt.

Zobor-menti népdalcsokor és virágkoszorú Kodály emléktáblája előtt

A népi hagyományok továbbélésének igazi példájával találkoztunk a **Zsérei Tájház**ban. Bencz Ilonka néni és a zoboraljai hagyományőrzők várták a csapatot. Nemcsak a kiállítást néztük meg és hallgattuk a helyiek énekét, hanem mi is megleptük őket egy kis műsorral. Lili citerája ismét főszerepet kapott.

Ilonka néni és a Zserbice együttes játékát hallgatjuk

A fárasztó nap lezárásaként ismét az alsóbodoki füves pálya kapta a főszerepet.

A röpicsapat egy rövid időre megpihen…

3.nap: Alsóbodok-Komárom-Gúta- Dunaszerdahely-Bős

A felvidéki barangolásunk következő állomása **Révkomárom** volt: Jókai és Lehár városa. A belvárosi sétánkon a Városháza épületét, a Klapka-szobrot, a Zichy-palotát, a Tiszti Pavilont, az Európa-udvart érintve jutottunk el Lehár, majd Jókai szobrához. **Koszorút helyeztünk** el a nagy író emlékhelyénél.

Belvárosi séta, főhajtás és koszorúzás Jókai szobránál

Utána a 200 ezer katonát befogadó vár stratégiai jelentőségével ismerkedtünk meg. Izgalmas vezetéssel az Öreg- és Újvár történetét egészen az ókorig vezettük vissza. Megértettük az erődrendszer kiépítésének célját, az V. és VII. bástya hadászati szerepét, megkerestük a „Nec arte nec marte" feliratot, elsétáltunk a Kőszűz-szobra mellett, végigjártuk a vaklabirintust is.

Híres Komárom meg van védve…..

A hőségben igazán jól esett a víz mellé menekülni Gútára, a nevezetes vízimalomhoz érve.

Közép-Európa leghosszabb fedett fahídja

Vízimalom kívül és belül…

Gyönyörű természeti környezet fogadott a Kis-Duna régi medrében, ahol megtekintettük a különleges, úszó hajómalmot és Közép-Európa leghosszabb 86 méteres fedett fahídját, majd utunkat **Dunaszerdahely** felé vettük, hogy a Csallóközi Múzeumba látogassunk. Itt a népi mesterségek, az építészet és a népi kultúra kiemelkedő alkotásainak kiállítását néztük meg.

Izgalmak a kiállításra várva, és a legrégibb kenu a kiállítás tárgyai közül

A tengernyire duzzasztott Dunát **Bős**nél néztük meg. Idegenvezetőnk részletesen elmesélte a vízlépcső építésének geológiai és politikai vonatkozásait is. Nagyon változatos, fárasztó napot hagytuk mögött Alsóbodokra megérkezve.

4.nap: Alsóbodok-Deáki-Felsőszeli-Galánta

A Felvidék felfedezésének utolsó napján első állomásunk **Deáki** román kori temploma volt. Az egykori bencés kolostorhoz tartozó 13. századi szentély és a „ezeréves kápolna” falán látható Szent István-legenda megtekintésével kezdtük a történelmi utazásunkat. A freskó, azt a jelenetet ábrázolja, amint szent királyunk felajánlja az országot Szűz Máriának. A szakralitás mellett a nyelvtörténet is főszerepet kapott a templomban. Felidéztük legrégibb nyelvemlékünk: a Halotti Beszéd jelentőségét, megtalálását a Pray-kódexben.

A deáki templom oldalkápolnájában az Árpád-házi királyokról és szentekről hallgattunk

A Szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnáziumnak vannak régi és újabb határon túli, így felvidéki kapcsolatai is (p. Alsóbodokon, Gömörben). Az osztály mégis arra az elhatározásra jutott 2022 júniusában, hogy szeretné egy újabb intézménnyel felvenni a kapcsolatot. Választásunk a **felsőszeli Széchenyi István Alapiskolár**a esett. Nem csalódtunk, elkötelezett pedagógusokból, motivált és kreatív tanulók közösségéből áll a Széchenyi Alapiskola. A sokszínű programok, a kiemelkedő versenyeredmények a miénkhez hasonló felfogást tükröznek. Különösen megragadott bennünket, hogy milyen mélyen ápolják a nemzeti hagyományokat, őrzik a magyar gyökereiket. Ezért már a tanév során felvettük velük elektronikus úton a kapcsolatot. A 7. a osztály rendkívül nyitott, empatikus, érdeklődő, aktív, sportos gyermekekből álló közösség, ezért nem érte meglepetésként a kísérő tanárokat, hogy hamar megtalálták a közös hangot a határon túli diákokkal.

Ismerkedés a felsőszeli Széchenyi Alapiskola történetével

Egy rövid bemutatkozást követően, amelyben az iskolatípusok jellemzőit, tantárgyait, szakköri rendszerét meséltük el egymásnak a tanulók **közös sporttal, társasjátékkal, kártyázással töltötték el azt a közel 3 órát, amit vendéglátóinknál** A látogatás végén átadtuk ajándékainkat és vendéglátóink is kedveskedtek nekünk egy gazdagon összeállított csomaggal. Abban biztosak vagyunk, hogy lesz folytatása a kapcsolatfelvételnek, a hazautazás óta is többször váltottunk levelet a felsőszeli kollégákkal, a gyerekek a közösségi médiákon már ismerősök.

Ismerkedés és beszélgetés, majd röpiderbi a felsőszeli lányokkal

A jól sikerült találkozót követően utunk **Galántá**ra, az Esterházyak ősi fészkébe vezetett. A neogótikus kastélyparkban előbb felkerestük Kodály Zoltán emlékművét, utána megtekintettük a Honismereti Múzeumot, amely a tájegység jellegzetességeit mutatja be. Itt emlékeztünk meg Kodály: Galántai táncairól is, amelyet éppen 90 éve (1933-ban) szerzett.

Az árnyas kastélyparkban Kodály emlékművénél

A galántai honismereti múzeumpedagógusára vár a kissé elcsigázott társaság

A galántai múzeum néprajzi és kultúrtörténeti kiállítása érdekes és szórakoztató volt

A tájegység jellegzetességeit, történelmét, néprajzi sokszínűségét bemutató színvonalas tárlat, a muzeológus szórakoztató előadása méltón zárta le a négy nap gazdag programját. Komárom irányába haladva még sok érdekességet hallhattunk az idegenvezetőtől, remekül foglalta össze és zárta le ezt a tartalmas és szép kirándulást. A tervezett időben 18:30-kor érkezett a csapat a gimnázium elé és búcsúzott azzal, hogy holnap folytatás következik.

Értékelő óra

Az értékelő órára a megvalósult programot követő napon, azaz **2023. június 15-én** került sor. A programban részt vett három kísérő tanár felügyelete mellett a gimnázium épületében a 8 csoport közösen készítette el a **négy nap krónikáj**át. Először a hatalmas anyagot szelektáltuk. A kiválasztott fényképek, feljegyzések segítségével **tablók** készültek, amelyeket a gimnázium aulájában helyeztünk el. Közben a **mozgóképes anyagok** vágását végezte a médiacsapat. Az elkészült **filmes élménybeszámoló**t a honlapunkon mindenki számára elérhetővé tesszük majd. Egy későbbi időpontban az iskola klubjában levetítjük 6. osztályos diáktársainknak, hogy ők is kedvet kapjanak a Határtalanul kiránduláshoz. Szeretnénk élővé tenni és folytatni a határon túli diákokkal a kapcsolatunkat, ezért az **online** térben keressük a felsőszelei Széchenyiseket. Az elkészült produktumok mellett fontosnak tartjuk a tanulók visszajelzését, a **programok értékelés**ét. A témanapon a tapasztalatokat megbeszéltük, értékeltük a kirándulás 4 napját.

Projektmunka:

A kirándulást követő napon a friss élményekkel felvértezett társaság csoportos munkában készítette el a Határtalanul projektjét. A csapatok krónikáit és képes beszámolóit gyűjtötték össze, majd tanár úr segítségével kiválogatták a képeket, aki kinyomtatta ezeket. Utána következett a rendezés fázisa. A kísérő tanárokkal összegeztük az út tanulságait, felelevenítettük a kirándulás legfontosabb pillanatait.

Az alábbi képek a készítés fázisait mutatják be:

Az elkészült projektmunkák: